

ATODLEN 15

RHYDDHAD AR GYFER TRAFODIADAU PENODOL SY’N YMWNEUD Â THAI CYMDEITHASOL

RHAN 3

LESOEDD RHANBERCHNOGAETH

Les ranberchnogaeth: dewis triniaeth gwerth marchnadol

- 3 (1) Mae’r paragraff hwn yn gymwys pan fo—
- les yn cael ei rhoi—
 - gan gorff cymwys^{F1}...
 - ^{F1}(ii)
 - yr amodau yn is-baragraff (2) wedi eu bodloni, ac
 - y prynwr yn dewis i dreth gael ei chodi yn unol â’r paragraff hwn.
- (2) Yr amodau yw—
- bod rhaid i’r les fod ar gyfer annedd;
 - bod rhaid i’r les roi’r hawl i ddefnyddio’r annedd i’r tenant, a neb arall;
 - bod rhaid i’r les ddarparu i’r tenant gaffael y rifersiwn;
 - bod rhaid i’r les gael ei rhoi yn rhannol fel cydnabyddiaeth ar gyfer rhent ac yn rhannol fel cydnabyddiaeth ar gyfer premiwm a gyfrifir ar sail—
 - gwerth marchnadol yr annedd, neu
 - swm a gyfrifir ar sail y gwerth hwnnw;
 - bod rhaid i’r les gynnwys datganiad o—
 - gwerth marchnadol yr annedd, neu
 - y swm a gyfrifir ar sail y gwerth hwnnw;y cyfrifir y premiwm ar ei sail.
- (3) O ran dewis i dreth gael ei chodi o dan y paragraff hwn—
- rhaid cynnwys hynny ar y ffurflen dreth a ddychwelir mewn cysylltiad â rhoi’r les (neu mewn diwygiad i’r ffurflen dreth honno), a
 - mae’n ddi-*alw*’n-*ôl*, fel na chaniateir diwygio’r ffurflen dreth er mwyn tynnu’r dewis yn *ôl*.
- (4) Pan fo’r paragraff hwn yn gymwys cymerir mai’r gydnabyddiaeth drethadwy ar gyfer rhoi’r les yw’r swm a nodir yn y les yn unol ag is-baragraff (2)(e)(i) neu (ii).
- (5) Pan fo’r paragraff hwn yn gymwys rhaid diystyru’r rhent a grybwyllir yn is-baragraff (2)(d) at ddibenion treth trafodiadau tir.
- (6) Nid yw adran 70 (ystyr gwerth marchnadol) yn gymwys i’r paragraff hwn.

Diwygiadau Testunol

- F1** Atod. 15 para. 3(1)(a)(ii) wedi ei hepgor (26.1.2019) yn rhinwedd [Rheoliadau Deddf Diddymu’r Hawl i Brynu a Hawliau Cysylltiedig \(Cymru\) 2018](#) (Diwygiadau Canlyniadol a Darpariaethau Arbed) 2019 (O.S. 2019/110), rhlau. 1, **4(c)** (ynghyd â rhl. 5)

Newidiadau i ddeddfwriaeth: Ar hyn o bryd nid oes unrhyw effeithiau heb eu gweithredu yn hysbys ar gyfer y Deddf Treth Trafodiadau Tir a Gwrthweithio Osgoi Trethi Datganoledig (Cymru) 2017, RHAN 3. (See end of Document for details)

Gwybodaeth Cychwyn

- I1** Atod. 15 para. 3 ddim mewn grym ar y Cydsyniad Brenhinol, gweler **a. 81(2)**
I2 Atod. 15 para. 3 mewn grym ar 1.4.2018 gan O.S. 2018/34, **ergl. 3**

Les ranberchnogaeth: trosglwyddo rifersiwn pan ddewisir triniaeth gwerth marchnadol

- 4 Mae trosglwyddo’r rifersiwn i’r tenant o dan delerau les y mae paragraff 3 yn gymwys iddi (les ranberchnogaeth: dewis triniaeth gwerth marchnadol) wedi ei ryddhau rhag treth—
- (a) os gwnaed dewis o dan baragraff 3, a
 - (b) os talwyd unrhyw dreth sydd i’w chodi mewn cysylltiad â rhoi’r les.

Gwybodaeth Cychwyn

- I3** Atod. 15 para. 4 ddim mewn grym ar y Cydsyniad Brenhinol, gweler **a. 81(2)**
I4 Atod. 15 para. 4 mewn grym ar 1.4.2018 gan O.S. 2018/34, **ergl. 3**

Les ranberchnogaeth: dewis triniaeth gwerth marchnadol ar gyfer premiwm pan ganiateir cynyddu perchentyaeth

- 5 (1) Mae’r paragraff hwn yn gymwys pan fo—
- (a) les yn cael ei rhoi—
 - (i) gan gorff cymwys^{F2}...
 - ^{F2}(ii)
 - (b) yr amodau yn is-baragraff (2) wedi eu bodloni, ac
 - (c) y prynwr yn dewis i dreth gael ei chodi yn unol â’r paragraff hwn.
- (2) Yr amodau yw—
- (a) bod rhaid i’r les fod ar gyfer annedd;
 - (b) bod rhaid i’r les roi’r hawl i ddefnyddio’r annedd i’r tenant, a neb arall;
 - (c) bod rhaid i’r les ddarparu y caiff y tenant, ar ôl talu swm, ei gwneud yn ofynnol i delerau’r les gael eu hamrywio fel bod y rhent sy’n daladwy oddi tani yn cael ei ostwng;
 - (d) bod rhaid i’r les gael ei rhoi yn rhannol fel cydnabyddiaeth ar gyfer rhent ac yn rhannol fel cydnabyddiaeth ar gyfer premiwm a gyfrifir ar sail—
 - (i) y premiwm y gellir ei gael ar y farchnad agored am roi les sy’n cynnwys yr un telerau â’r les ond gan roi’r isafswm rhent yn lle’r rhent sy’n daladwy o dan y les, neu
 - (ii) swm a gyfrifir ar sail y premiwm hwnnw;
 - (e) bod rhaid i’r les gynnwys datganiad o’r isafswm rhent ynghyd ag—
 - (i) y premiwm y gellir ei gael ar y farchnad agored, neu
 - (ii) y swm a gyfrifir ar sail y premiwm hwnnw, y cyfrifir y premiwm ar ei sail.
- (3) O ran dewis i dreth gael ei chodi yn unol â’r paragraff hwn—
- (a) rhaid cynnwys hynny ar y ffurflen dreth a ddychwelir mewn cysylltiad â rhoi’r les (neu mewn diwygiad i’r ffurflen dreth honno), a

- (b) mae’n ddi-alw’n-ôl, fel na chaniateir diwygio’r ffurflen er mwyn tynnu’r dewis yn ôl.
- (4) Pan wneir dewis o dan y paragraff hwn cymerir mai’r gydnabyddiaeth drethadwy ar gyfer rhoi’r les ar wahân i rent yw’r swm a nodir yn y les yn unol ag is-baragraff (2)(e)(i) neu (ii).
- (5) Yn y paragraff hwn, ystyr “isafswm rhent” yw’r rhent isaf a allai ddod yn daladwy o dan y les pe bai’n cael ei hamrywio fel a grybwyllir yn is-baragraff (2)(c) ar y dyddiad y rhoddir y les.

Diwygiadau Testunol

- F2** Atod. 15 para. 5(1)(a)(ii) wedi ei hepgor (26.1.2019) yn rhinwedd Rheoliadau Deddf Diddymu’r Hawl i Brynu a Hawliau Cysylltiedig (Cymru) 2018 (Diwygiadau Canlyniadol a Darpariaethau Arbed) 2019 (O.S. 2019/110), rhlau. 1, **4(d)** (ynghyd â rhl. 5)

Gwybodaeth Cychwyn

- I5** Atod. 15 para. 5 ddim mewn grym ar y Cydsyniad Brenhinol, gweler **a. 81(2)**
- I6** Atod. 15 para. 5 mewn grym ar 1.4.2018 gan O.S. 2018/34, **ergl. 3**

Les ranberchnogaeth: trafodiadau cynyddu perchentyaeth

- 6 (1) Mae’r paragraff hwn yn gymwys pan fo, o dan les ranberchnogaeth—
- (a) y tenant â’r hawl, ar ôl talu swm, i’w gwneud yn ofynnol i delerau’r les gael eu hamrywio fel bod y rhent sy’n daladwy oddi tani yn cael ei ostwng, a
- (b) y tenant, drwy arfer yr hawl honno, yn caffael buddiant, yn ychwanegol at un a ddelir eisoes, a gyfrifir ar sail gwerth marchnadol yr annedd ac a fynegir fel canran o’r annedd honno neu ei gwerth (“cyfran o’r annedd”).
- (2) Pan fo’r paragraff hwn yn gymwys, mae’r caffaeliad wedi ei ryddhau rhag treth—
- (a) os gwnaed dewis o dan baragraff 3 (les ranberchnogaeth: dewis triniaeth gwerth marchnadol) neu baragraff 5 (les ranberchnogaeth: dewis pan ganiateir cynyddu perchentyaeth) a bod unrhyw dreth sydd i’w chodi mewn cysylltiad â rhoi’r les wedi ei thalu, neu
- (b) os nad yw, yn union ar ôl y caffaeliad, gyfanswm cyfran y tenant o’r annedd yn fwy nag 80%.
- (3) Nid yw adran 70 (ystyr gwerth marchnadol) yn gymwys mewn perthynas â’r cyfeiriadau yn y paragraff hwn at werth marchnadol yr annedd.

Gwybodaeth Cychwyn

- I7** Atod. 15 para. 6 ddim mewn grym ar y Cydsyniad Brenhinol, gweler **a. 81(2)**
- I8** Atod. 15 para. 6 mewn grym ar 1.4.2018 gan O.S. 2018/34, **ergl. 3**

Les ranberchnogaeth: rhoi les a thrafodiadau cynyddu perchentyaeth etc. heb fod yn gysylltiol

- 7 At ddibenion pennu swm y dreth sydd i’w godi wrth roi les ranberchnogaeth ar gyfer annedd, mae rhoi’r les i’w drin fel pe na bai’n gysylltiol o ran—

Newidiadau i ddeddfwriaeth: Ar hyn o bryd nid oes unrhyw effeithiau heb eu gweithredu yn hysbys ar gyfer y Deddf Treth Trafodiadau Tir a Gwrthweithio Osgoi Trethi Datganoledig (Cymru) 2017, RHAN 3. (See end of Document for details)

- (a) unrhyw gaffaeliad buddiant yn yr annedd y mae paragraff 6 yn gymwys iddo, na
- (b) trosglwyddo'r rifersiwn i'r tenant o dan delerau'r les.

Gwybodaeth Cychwyn

- I9** Atod. 15 para. 7 ddim mewn grym ar y Cydsyniad Brenhinol, gweler **a. 81(2)**
I10 Atod. 15 para. 7 mewn grym ar 1.4.2018 gan O.S. 2018/34, **ergl. 3**

Rhent i les ranberchnogaeth: y swm y codir treth arno

- 8 (1) Pennir y gydnabyddiaeth drethadwy ar gyfer trafodiadau sy'n rhan o gynllun rhent i les ranberchnogaeth yn unol â'r paragraff hwn.
- (2) Ystyr "cynllun rhent i les ranberchnogaeth" yw cynllun neu drefniant y mae corff cymwys, oddi tano—
- (a) yn rhoi contract meddiannaeth ar gyfer annedd i berson ("y tenant") neu i bersonau ("y tenantiaid"), a
 - (b) yn rhoi, wedi hynny, les ranberchnogaeth ar gyfer yr annedd neu annedd arall i'r tenant neu i un neu ragor o'r tenantiaid.
- (3) Mae'r trafodiadau a ganlyn i'w trin fel pe na baent yn gysylltiol—
- (a) rhoi'r contract meddiannaeth;
 - (b) rhoi'r les ranberchnogaeth;
 - (c) unrhyw drafodiad tir arall rhwng y corff cymwys a'r tenant, neu unrhyw un neu ragor o'r tenantiaid, yr ymrwymir iddo fel rhan o'r cynllun.
- (4) At ddibenion pennu'r dyddiad y mae rhoi'r les ranberchnogaeth yn cael effaith, mae'r ffaith fod y tenant neu'r tenantiaid yn meddiannu'r annedd o dan y contract meddiannaeth i'w diystyru.
- (5) Yn y paragraff hwn, mae i "contract meddiannaeth" yr un ystyr ag a roddir gan Ran 2 o **Ddeddf Rhentu Cartrefi (Cymru) 2016 (dccc 1)**.

Gwybodaeth Cychwyn

- I11** Atod. 15 para. 8 ddim mewn grym ar y Cydsyniad Brenhinol, gweler **a. 81(2)**
I12 Atod. 15 para. 8 mewn grym ar 1.4.2018 gan O.S. 2018/34, **ergl. 3**

Lesoedd rhanberchnogaeth: dehongli

- 9 (1) At ddibenion paragraffau 6, 7 ac 8, ystyr "les ranberchnogaeth" yw les a roddir—
- (a) gan gorff cymwys^{F3}...
 - ^{F3}(b)
- y bodlonir yr amodau ym mharagraff 3(2) neu 5(2) mewn perthynas â hi.
- (2) Mae is-baragraffau (3) a (4) yn gymwys i baragraffau 3 i 8.
- (3) Ystyr "corff cymwys" yw—
- (a) awdurdod tai lleol o fewn yr ystyr a roddir i "local housing authority" gan adran 1 o **Ddeddf Tai 1985 (p. 68)**;

Newidiadau i ddeddfwriaeth: Ar hyn o bryd nid oes unrhyw effeithiau heb eu gweithredu yn hysbys ar gyfer y Deddf Treth Trafodiadau Tir a Gwrthweithio Osgoi Trethi Datganoledig (Cymru) 2017, RHAN 3. (See end of Document for details)

- (b) cymdeithas dai o fewn yr ystyr a roddir i “housing association” gan [Ddeddf Cymdeithasau Tai 1985 \(p. 69\)](#);
- (c) ymddiriedolaeth gweithredu tai a sefydlwyd o dan Ran 3 o [Ddeddf Tai 1988 \(p. 50\)](#).

F⁴(4)

F⁵(5)

Diwygiadau Testunol

- F3** Atod. 15 para. 9(1)(b) wedi ei hepgor (26.1.2019) yn rhinwedd Rheoliadau Deddf Diddymu’r Hawl i Brynu a Hawliau Cysylltiedig (Cymru) 2018 (Diwygiadau Canlyniadol a Darpariaethau Arbed) 2019 (O.S. 2019/110), rhlau. 1, **4(e)(i)** (ynghyd â rhl. 5)
- F4** Atod. 15 para. 9(4) wedi ei hepgor (26.1.2019) yn rhinwedd Rheoliadau Deddf Diddymu’r Hawl i Brynu a Hawliau Cysylltiedig (Cymru) 2018 (Diwygiadau Canlyniadol a Darpariaethau Arbed) 2019 (O.S. 2019/110), rhlau. 1, **4(e)(ii)** (ynghyd â rhl. 5)
- F5** Atod. 15 para. 9(5) wedi ei hepgor (26.1.2019) yn rhinwedd Rheoliadau Deddf Diddymu’r Hawl i Brynu a Hawliau Cysylltiedig (Cymru) 2018 (Diwygiadau Canlyniadol a Darpariaethau Arbed) 2019 (O.S. 2019/110), rhlau. 1, **4(e)(iii)** (ynghyd â rhl. 5)

Gwybodaeth Cychwyn

- I13** Atod. 15 para. 9 ddim mewn grym ar y Cydsyniad Brenhinol, gweler **a. 81(2)**
- I14** Atod. 15 para. 9 mewn grym ar 1.4.2018 gan O.S. 2018/34, **ergl. 3**

Newidiadau i ddeddfwriaeth:

Ar hyn o bryd nid oes unrhyw effeithiau heb eu gweithredu yn hysbys ar gyfer y Deddf Treth Trafodiadau Tir a Gwrthweithio Osgoi Trethi Datganoledig (Cymru) 2017, RHAN 3.